

अंशुक und अंशुपट्ट. — 7) Nom. pr. a) eines R̥shi, RV. 8, 5, 26. — b) eines Fürsten VP. 423.

अंशुकं gaṇa शय्यादि, n. Siddh. K. 248, b, ult. 1) Blatt R̥śān. im ÇKDr. Çā. 164. MEGH. 63. — 2) Zeug, Gewand AK. 2, 6, 2, 17. 3, 4, 25, 182. H. 666. an. 3, 3. MED. k. 42. (वस्त्रमात्रे); feiner Zeug H. an. (सूतमवासि) MED. (झट्पावस्त्रे); weisser Zeug (शुक्लवस्त्रे) RAMĀN. zu AK. im ÇKDr. Oberkleid (उत्तरीये) H. an. MED. Unterkleid ÇABDĀR̥N. beim Schol. zu Çiç. 13, 31. (अंशुकं वस्त्रमात्रे स्यात्परिधानेत्तरीयेः); Kleid JĀĀ. 2, 217. 238. 3, 273. सितांशुका VIKR. 53. Tuch: स्तनेषु तन्वंशुकं निवेशयते प्रमदाः R̥. 1, 7. स्तनांशुक Buseutuch VIKR. 80. पताकांशुक Flagge VID. 53; vgl. noch चीनांशुक. — Am Ende eines adj. Comp. f. घा Çiç. 13, 31. VIKR. 53. — Von अंशु Faser.

अंशुधर (अंशु Strahl + धर tragend) m. Sonne TRIK. 1, 1, 98.
अंशुपट्ट (अंशु + पट्ट) n. eine besondere Art Zeug: अंशुपट्टानाम् (Sch. = पट्टाशुक्तानाम् also dvandva) M. 5, 120. अंशुपट्टम् JĀĀ. 1, 186.

अंशुपति (अंशु Strahl + पति Herr) m. Sonne H. 13.
अंशुमती (das substantivirte Fem. vom adj. अंशुमत्त् f. 1) der Wasserstrom in den Lüften (nach dem Schol. die Jamunā) RV. 8, 85, 13 — 15. — 2) N. einer Pflanze, Hedysarum gangeticum AK. 2, 4, 4, 3. MED. t. 184.
अंशुमत्फला (अंशुमत्त् Sonne + फल Frucht) f. N. einer Pflanze, Musa sapientum AK. 2, 4, 4, 1. — Vgl. भानुफला und अनंशुमत्फला.

1. अंशुमत् (von अंशु) adj. 1) reich an Fasern, Schossen, Stengeln, AV. 8, 7, 4. (वीरुधः) उदेनं भोगे अग्रभीडुदेनं सोमो अंशुमान् । उदेनं मरुते देवा उदिन्द्रायी स्वस्तये ॥ 8, 1, 2. — 2) strahlenreich, strahlend BHAG. 10, 21. (रविः) AV. 13, 2, 7. (रयः).

2. अंशुमत् (das substantivirte vorangehende adj.) m. 1) Sonne AK. 2, 7, 54. TRIK. 1, 1, 99. H. 13. MED. t. 184. N. 5, 42. JĀĀ. 3, 144. — 2) Nom. pr. a) ein König aus der Sonnendynastie, Sohn des Asamaṅgas und Vater des Dillpa VP. LIA. I, Anh. VIII. — b) ein Nachkomme des Kratha, HARIV. 6390. — c) ein R̥shi, HARIV.

अंशुमाला (अंशु + माला) f. Strahlenkranz.
अंशुमालिन् (von अंशुमाला) m. Sonne TRIK. 1, 1, 99. H. 13. VID. 35.
अंशुल (von अंशु) m. der Weise KĀṆAKJA, TRIK. 2, 7, 22.
अंशुकस्त (अंशु Strahl + कस्त Hand) m. Sonne H. 96. GAṬĀDH. im ÇKDr.

1. अंशु m. Theil AK. 2, 9, 9, v. l. H. an. 2, 574. VIÇVA im ÇKDr. — S. अंशु.
2. अंशु 1) Schulter, m. n. AK. 2, 6, 2, 29. H. 588. Sch. m. RV. 1, 64, 4. 5, 54, 11. VS. 20, 8, 25, 3. JĀĀ. 3, 87. ÇAK. 29, 58. beim Rinde AIR. BA. 2, 6. — 2) अंशो die beiden oberen Arme des Altars (vgl. ओष्णि) ÇAT. BR. 3, 5, 2, 5. 6. KĀTJ. 5, 4, 14. MAHIDH. zu VS. 5, 12. — 3) Name eines Königs K̥rma - P. im VP. 423, N. 26.

अंशुकूट (अंशु + कूट) m. Buckel beim Buckelochsen H. 1264.
अंशुत्र (अंशु Schulter + त्र schützend) n. 1) Panzer RV. 4, 34, 9. 8, 17, 14. — 2) Bogen (?) NIR. 5, 23.
अंशुत्रकोश (अंशुत्र + कोश) adj. einen Panzer zur Schale habend: द्रोणाकावमवतमममचक्रमसंशुत्रकोशं सिञ्चता नृपाणाम् RV. 10, 101, 7.

अंशुधी (अंशु + धी f. von ध) f. Geräth zum Kochen (?): कृतेन तृष्ठा मनसा कृतेषा ब्रह्मैतन्स्य विहितं वेदिर्ये । अंशुधो शुद्धामुपे धेहि नारि

तत्रैतन् सादय देवानाम् ॥ AV. 11, 1, 23. Vielleicht ein Gefäß mit Handhaben, Henkeln auf beiden Seiten (gleichsam die Schultern [अंशु] desselben); vgl. das lat. *ansa*, wo nur diese Bedeutung sich erhalten hat.

अंशुभार (अंशु + भार) m. Schulterjoch, gaṇa भस्त्रादि. — Vgl. अंशुभार. अंशुभारिक (von अंशुभार) adj. f. अंशुभारिकी auf einem Schulterjoch tragend, gaṇa भस्त्रादि.

अंशुय्, अंशुयति 1) theilen, KAVIKALPADR. im ÇKDr.; vgl. अंशुय्. — 2) schlagen, kämpfen (समाघाते) WEST. Dhātup. § 33, 64.

— वि theilen, brechen, unschädlich machen, abwehren: शक्ति व्यसितो माधवेन MBH. 1, 197. व्यसयामास तं तस्य प्रहारम् 3, 11728.

अंशुर्ल (von अंशु Schulter) adj. stark, kräftig P. 5, 2, 98. AK. 2, 6, 4, 44. H. 448. ÇAT. BR. 3, 1, 2, 21. (शरीरम्) 8, 4, 6. RAGH. 3, 34.

अंशुसायय्, अंशुसाययति theilen WEST. u. अंशु. — Vgl. अंशुसायय्. अंशुभार (अंशु Loc. von अंशु + भार) m. Schulterjoch, gaṇa भस्त्रादि. — Vgl. अंशुभार.

अंशुभारिक (von अंशुभार) adj. f. अंशुभारिकी auf einem Schulterjoch tragend, gaṇa भस्त्रादि. — Vgl. अंशुभारिक.

अंशुस्य (von अंशु Schulter) adj. zur Schulter gehörig: ये अंशुया ये अङ्गोः सूचीका ये प्रकङ्कताः RV. 1, 191, 7 (nur hier).

1. अंशु, अंशुते, अंशुते, अंशुता, अंशुत्प्यते, अंशुत्प्यते. Gehen. अंशुत्प्यते BHAT. 3, 25, 15, 28. अंशुतास्महे 22, 17. अंशुते चासिक्तं पितुः 14, 51. अंशुतेः ऽत्रिं प्रति 3, 46. अंशुतासामाश्रमम् 4, 4. अंशुत्प्यते संग्रामम् 15, 74. — Caus. अंशुयति schicken: तमाञ्जिक्तुन्मैथिलयज्ञभूमिम् 2, 40, 13, 75. — Desid. अञ्जिक्तुषते gehen wollen: प्राच्यमाञ्जिक्तुषाचक्रो 14, 15. — Vgl. अञ्जि and अञ्जि. für die die Wurzel von den Grammatikern vielleicht erst geschaffen worden ist.

2. अंशु, अंशुयति entweder sprechen oder leuchten (भाषार्थ mit der Variante भासार्थ) WEST. Dhātup. § 33, 122.

1. अंशुर्ति f. 1) Angst, Bedrängniss, Noth RV. 1, 94, 2. यूयमस्मान्पत वस्यो अक्का निरंशुर्तिभ्यो मरुतो गृणानाः 5, 55, 10. मित्रो नो अत्यंशुर्ति वरुणाः पर्यर्षमा 8, 56, 2, 21. मा नः समस्य हृष्यः परिहृषतो अंशुर्तिः । ऊर्निर्मनं नावमा वंधीत् 8, 64, 9. — 2) Krankheit H. an. 3, 243. MED. t. 86. — Vgl. अंशुस्, अंशु, अंशुर्, अघ, अङ्गस्, ᾤγλ-ω, lat. *ang-o*, goth. *aggu-us*, ᾤ-ᾤᾤ. Vgl. über diese ganze Wortsippe AUFACHT in Zeitschrift für vergl. Sprachf. II, Heft 4.

2. अंशुति f. Gabe, Geschenk UN. 4, 63. AK. 2, 7, 29. H. 387. an. 3, 243. MED. t. 86. (Wils. übersetzt त्याग durch leaving, abandoning). — Vgl. अंशुती und अंशुति.

अंशुती f. gaṇa वक्त्रादि. Gabe, Geschenk ŚĀRAS. zu AK. im ÇKDr. — Vgl. 2. अंशुति und अंशुति.

अंशुस् n. UN. 4, 212. 1) Angst, Bedrängniss, Noth: नैनमंशुः परि वरदघयोः RV. 4, 2, 9. वि ह्येन वीकृत् 4, 3, 14. दामैव वत्साहि मुमुग्ध्यंशुः 2, 28, 6. यया (दक्षिणया) परियास्यंशुः 6, 37, 4. नेषि च परिष चाल्यंशुः 3, 13, 3. 7, 40, 4. अया धिया तृत्तुर्मात्यंशुः 5, 45, 11. तिरुश्चिदंशुः सुयथा नयसि 7, 60, 6. प्रचेता न अङ्गिर्सो दिषता पावंशुः 10, 164, 4. शशिं नरावंशुः पाञ्चन्यमूवीसादत्रिं मुच्यथः 1, 117, 3. 118, 8. VS. 20, 14. AV. 6, 45, 3. अग्ने गृणात्तमंशुस् उहृष्य RV. 1, 58, 8. विश्वस्मान्शु अंशुतो निष्पिपतन 1, 106, 1 — 6. 115, 6. परिष णाः पारमंशुः स्वस्ति 2, 33, 3. 34, 15. अंशुति 1, 54, 1.